

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט

עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים

הסכם לפישוט הליכי סחר בארגון הסחר העולמי (WTO) עו"ד גיל נדל, עו"ד דייב זיתון, עו"ד (רו"ח) ויקטור טרנר

פתח דבר

ביום 1 בנובמבר 2017, הוגשה לאישור הממשלה וועדת השרים, הצעה בדבר אשרור ההסכם לפישוט הליכי סחר בארגון הסחר העולמי (WTO). בסקירתנו זו, נביא את עיקרי הדברים, כפי שהם נכתבו בדברי ההסבר להצעה ועל חוות הדעת המשפטית הנלווית להצעה לממשלה ולוועדת השרים.

בעקבות שיחות רב-צדדיות בעניין פישוט הליכי סחר, אושר ביום 27 בנובמבר 2014, במסגרת כנס שרי הסחר של ארגון המכס העולמי, ההסכם לפישוט הליכי הסחר. מטרת ההסכם הינה בראש ובראשונה להביא לפישוט הליכי הסחר, ובכלל זאת להפוך את תנועת הסחורות ברחבי העולם לצפויה, אמינה וזולה יותר. אימוץ עקרונות ההסכם צפוי להקל על יצואנים ישראלים בייצוא בכלל, ובייצוא לשווקים מתפתחים בפרט, שם יוזלו באופן משמעותי עלויות הייצוא.

הסכם זה, אשר מורכב משני חלקים עיקריים, עוסק בקשת רחבה של תחומים הקשורים בתהליכי ייבוא, ייצוא ומעבר של סחורות. החלק הראשון להסכם, מתייחס בין השאר, ליישום הוראות חדשות בדבר שקיפות והנגשת מידע לקהילת הסוחרים, הוראות לעדכון וחידוש נהלי המכס, הוראות לזירוז התנועה ושחרור הסחורות מפיקוח המכס, הוראות להפרדת תהליך שחרור הסחורות משלב הקביעה הסופית של בית המכס, אם בעניין סיווג ואם בעניין ערך, הוראות בעניין ניהול מערכת לניהול סיכונים, הוראות למניעת אפליה ומשוא פנים והוראות ליצירת שיתוף פעולה של רשות המכס עם רשויות רלוונטיות אחרות. החלק השני של ההסכם, עוסק בעיקר ביישום של הוראות ההסכם, בלוחות הזמנים ליישומם ובסיוע אפשרי למדינות מתפתחות, ומפותחות פחות ביישום ההסכם.

להלן נסקור מספר הוראות נבחרות מההסכם ונעמוד על משמעותן, כפי שהן באות לידי ביטוי בדברי ההסבר ובחוות הדעת המשפטית הנלווית לה.

הוראות נבחרות מההסכם

סעיף 3 להסכם – בקשות מקדמיות לרשות המכס

סעיף זה מתייחס לשינויים והקלות בהליכי הגשת הבקשות המקדמיות. כך למשל, מעתה והלאה, רשות המכס תהיה מחויבת לענות לבקשה מקדמית תוך פרק זמן מוגבל. זאת ועוד, מקרה בו רשות המכס מסרבת לענות לבקשה מקדמית, עליה להודיע על כך ליבואן במכתב מפורט. לעניין זה נציין, כי סיבות אפשריות לסירוב לענות על בקשות הן, כי הבקשה תלויה ועומדת בפני רשות ממשלתית אחרת, ערכאת ערעור או בית משפט, או לחילופין, סוגיה כאמור הוכרעה כבר בעבר.

בנוסף, ההסכם קובע, כי החלטות סיווג של רשות המכס יהיו בתוקף פרק זמן סביר מיום הוצאתן, אלא אם כן העובדות או הנסיבות התומכות בהחלטה השתנו. מקום בו, רשות המכס משנה החלטה קודמת, יהיה עליה לפנות במכתב מפורט ליבואן, בו יפורטו העובדות הרלוונטיות והבסיס לשינוי החלטה. חשוב לציין, כי שינויים כאמור יהיו אפשריים רק מקום בו החלטה התבססה על מידע שאינו שלם, שגוי או מטעה. חשוב לציין, כי החלטה של רשות המכס תחייב אותה ביחס ליבואן אשר הגיש את הבקשה.

כמו כן, על רשות המכס יהיה, לפרסם את המידע הנדרש להגשת בקשה מקדמית, פרק הזמן למתן החלטה ותוקף של ההחלטה. זאת ועוד, רשות המכס **תשתדל** לפרסם בפומבי החלטות אשר יש בהן עניין משמעותי לצדדים אחרים, בהתחשב בנסיבות, ובין השאר, בהגנה אפשרית על מידע סודי. בנוסף, על הבקשות המקדמיות הקיימות, ההסכם קובע, כי מעתה והלאה ניתן יהיה להגיש בקשות מקדמיות בנושאים נוספים, ובכלל זאת, סוגיות ערך של טובין, הקלות ופטורים ממכסים, מכסות ייבוא, כל עניין נוסף, שלדעת רשות המכס, רלוונטי.

סעיף 6 להסכם – אגרות וחייבים המוטלים על ייבוא וייצוא, או בקשר אליהם

חלק זה מתייחס לאגרות וחייבים, קובע, כי יינתן פרק זמן סביר בין פרסום אגרות וחייבים חדשים או מתוקנים, לבין כניסתם לתוקף. זה המקום לציין, כי אגרות וחייבים אלו לא יחולו, וזאת עד לפרסומם בפומבי. עוד נקבע, כי רשות המכס תבחן, מעת לעת, את גובה האגרות והחייבים, וזאת במטרה להפחיתן. מלבד זאת, אגרות וחייבים אלו יהיו מוגבלים בתקרה סבירה, בהתאם לשירות בגינו הם משולמים.

סעיף 7 להסכם – שחרור ואישור טובין

חלק זה בהסכם, מטרתו הינה לייעל ולזרז את תהליך שחרור הטובין מפיקוח המכס. במסגרתו הובאו המלצות רבות לזירוז התהליך, ובין השאר, נקבע, כי רשות המכס תאפשר את הגשתם של מסמכי הייבוא, עוד בטרם הגעת הטובין לישראל, ומקום בו הדבר אפשרי, באופן ממוחשב. כמו כן, תאפשר הרשות לבצע גם את תשלום המסים באופן ממוחשב.

עוד נקבע, כי רשות המכס תאפשר את שחרור הטובין, גם אם טרם נתנה החלטה סופית בקשר לטובין. בעניין זה, הוחלט כי רשות המכס רשאית לדרוש הפקדת ערבות לצורך הבטחת תשלום המסים, אך בתנאי שזו לא תהיה גבוה מסכום המסים הנדרש. זאת ועוד, על רשות המכס לנהל מערכת לניהול סיכונים, אשר תמנע אפליה בלתי מוצדקת, ותרכז את המידע הנוגע למשלוחים בסיכון גבוה, דבר שבסופו של יום, יביא לזירוז שחרורם של משלוחים בסיכון נמוך.

רשות המכס תקיים מערך ביקורת לאחר אישור, וזאת כדי להבטיח ציות להוראות המכס ולחוקים ותקנות קשורים. ביקורת זו, תבצע באופן שקוף. כך שמקרה בו יבואן נבדק במסגרת הליך ביקורת, ונתקבלו ממצאים, תודיע על כך רשות המכס ויוסברו לו זכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תוצאות הביקורת. נדגיש, כי לא מן הנמנע לעשות ממצאי הביקורת בהליכים מנהליים או שיפוטיים אחרים.

רשות המכס תמזוד ותפרסם את הזמן הממוצע לשחרור טובין מעת לעת ובאופן עקבי. כמו כן, רשות המכס מתבקשת לשתף את הועדה בינלאומית להקלות בסחר, בניסיונות למדידת הזמנים כאמור, צווארי בקבוק שזוהו, וכל השפעה אחרת על יעילות ומהירות שחרור הטובין.

רשות המכס תקיים נוהל של שחרור טובין אשר יובאו במשלוחים מזורזים. משלוחים אלו יצטרכו לעמוד בקריטריונים שונים, ולהיות תחת פיקוח קפדני של רשות המכס. כך גם בנוגע לטובין מתכלים, רשות המכס תאפשר שחרור טובין אלו בזמן קצר ככל האפשר, במטרה למנוע אובדן או ניוון של טובין אלו.

השפעת ההסכם על מדינת ישראל

ראשית, יש לציין, כי הליכי הייבוא והייצוא במדינת ישראל הינם יעילים ומהירים, ועומדים בסטנדרטים הקבועים בהסכם. הואיל וכך, המשמעות העיקרית של ההסכם על סוחרים ישראלים, תבוא לידי ביטוי במתן גישה מהירה וצפויה יותר לשוקי העולים המתפתח.

לאור הסטנדרט הגבוה של הליכי הסחר במדינת ישראל, לא נדרשו כל שינויי חקיקה בעקבות ההסכם. יחד עם זאת, ובהתאם להוראה 12(13) להסכם הוקמה ועדה בינלאומית להקלות בסחר, אשר עיקר עיסוקה הוא בהטמעת הוראות ההסכם.

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להיות יעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com /או בטלפון 03-6089979.